

Opinia do ustawy
o zmianie ustawy o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia
nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej
(druk nr258)

I. Cel i przedmiot ustawy

Aktualny kształt ustawy zabużańskiej, dotyczącej realizacji uprawnień obywateli polskich do otrzymania odszkodowania za mienie pozostawione na obszarach byłych Kresów Wschodnich, zwanymi obecnie prawem do rekompensaty, wynikającym z układów tzw. republikańskich, mających charakter umów międzynarodowych, jest wynikiem wieloletniego kształtowania rozwiązań prawnych w kwestii sposobu realizacji i zakresu tych roszczeń. Obejmuje ostatnie rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego, co do możliwości ograniczeń rekompensaty oraz zobowiązania Państwa wynikające z ugody w tzw. sprawie Broniowskiego, zawartej przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka w Strasburgu, co do rychłego zaspokajania tych roszczeń.

Celem nowelizacji ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej jest konieczność określenia sposobu weryfikacji treści decyzji i zaświadczeń potwierdzających prawo do rekompensaty. Potrzebę wypracowania trybu weryfikacji tych dokumentów uzasadnia waga występujących nieprawidłowości ujawnionych przy zaspokajaniu roszczeń zabużańskich. Skalę uchybień związanych z rozpoznawaniem roszczeń i potwierdzaniem uprawnień stwierdziła Najwyższa Izba Kontroli w informacji z kontroli z lipca 2004 r. (144/2004/R/03/005/LWR).

Dodany w art. 7 nowelizowanej ustawy przepis ust. 3a wskazuje organ właściwy do zmiany, stwierdzenia nieważności lub wznowienia postępowania w sprawach zaświadczeń i decyzji potwierdzających prawo do rekompensaty, które w myśl przepisów wcześniej obowiązujących mogły być wydane przez kierownika urzędu rejonowego lub starostę.

Natomiast, co do procedury weryfikacji powyższych decyzji, zmiana dokonana w przepisie art. 20 umożliwi zastosowanie przepisów dotyczących wznowienia postępowania, stwierdzenia nieważności, zmiany lub uchylecia decyzji administracyjnych do zaświadczeń potwierdzających prawo do rekompensaty oraz do decyzji i zaświadczeń wydanych na podstawie przepisów odrębnych.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Nowelizacja, uchwalona przez Sejm na posiedzeniu w dniu 3 października 2008 r., wypracowana została na podstawie rządowego projektu – druk nr 788 z dnia 10 lipca 2008 r., skierowanego do pierwszego czytania do Komisji Skarbu Państwa. Zaproponowane w projekcie rozwiązania nie uległy zmianom na etapie prac w Sejmie.

Biuro Legislacyjne nie ma uwag do uchwalonej ustawy.

Hanna Kaśnikowska
główny legislator